

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради
КПСМНЗ «ДМШ №13 ім. М.Т. Коляди»
Протокол № 5 від 14 червня 2023 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом від 14 червня 2023 року
№ 15-ОД КПСМНЗ «ДМШ №13

ім. М.Т. Коляди»
Директор КПСМНЗ «ДМШ №13
ім. М.Т. Коляди»
Зоя КОЛЕСНИКОВА

ПОГОДЖЕНО

Начальник відділу культури
по Шевченківському району
Харківської міської ради
Алла ОСТАШОВА
_____ 2023 рік

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПОЧАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ
з напрямку «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»**

(фортепіано, скрипка, віолончель, флейта, кларнет, саксофон, труба,
бандура, цимбали, гітара, домра, балалайка, баян, акордеон, сольний спів
(академічний, естрадний), хор, ударні (ксилофон, барабани), інші)

**КОМУНАЛЬНОГО ПОЧАТКОВОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО
МИСТЕЦЬКОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ДИТЯЧА МУЗИЧНА ШКОЛА №13 ІМ. М. Т. КОЛЯДИ»**

(НОВА РЕДАКЦІЯ)

м. Харків, 2023

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПОЧАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ
з напрямку «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»**

(фортепіано, скрипка, віолончель, флейта, кларнет, саксофон, труба,
бандура, цимбали, гітара, домра, балалайка, баян, акордеон, сольний спів
(академічний, естрадний), хор, ударні (ксилофон, барабани), інші)

нова редакція

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ

Мистецька школа – спеціалізований заклад позашкільної освіти. У закладах початкової спеціалізованої мистецької освіти паралельно з трьома рівнями повної загальної середньої освіти можуть здобуватися часткові кваліфікації нульового – третього рівнів Національної рамки кваліфікацій.

Освітня програма з музичного мистецтва, нова редакція, (далі – Освітня програма) розроблена відповідно до п. 7 ст. 21 Закону України «Про освіту», статті 16 Закону України «Про позашкільну освіту», «Концепції сучасної мистецької школи», що затверджена наказом Міністерства культури України від 20.12.2017 р. №1433, наказу Міністерства культури України від 29.08.2019 р. № 711, наказу Міністерства культури України від 16.07.2018 р. № 633 «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм для мистецьких шкіл».

Наскрізність Програми визначають такі чинники:

- поетапність формування компетентностей, розвитку творчої особистості, створення умов для подальшої самореалізації дитини;
- навчальні предмети, що становлять зміст освітнього процесу впродовж усього його періоду.

Згідно з Концепцією сучасна мистецька школа – це заклад, де особистість має можливість розвинути мистецькі здібності, набути початкові професійні, у тому числі виконавські компетентності, естетичний досвід та ціннісні орієнтири завдяки активній мистецькій діяльності. Сучасна мистецька школа – осередок творчого розвитку особистості, фундаментальна ланка підготовки професійного митця та центр культурно-естетичного життя громадян України.

В основу першої редакції Освітньої програми, схваленої педагогічною радою закладу та затвердженої наказом від 16.06.2021р №23-ОД були покладені:

- Типові навчальні плани, затверджені наказом Міністерства культури України від 11.08.2015 № 588, які визначали **державний стандарт** початкової мистецької освіти, що реалізується відповідно до Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту».

– лист Міністерства культури України від 01.02.2017 № 83/7-4/15-17 у п. 2 якого зазначено, що «...типові навчальні плани стануть основою типових освітніх програм початкової професійної мистецької підготовки, таким

чином, буде збережена можливість школи здійснювати таку освітню діяльність»;

– варіант 3 роз'яснення Мінкультури від 16.07.2019 щодо деяких питань здійснення освітньої діяльності в мистецьких школах: **«Здійснення освітньої діяльності за власними освітніми програмами (елементарного підрівня або наскрізні) початкової мистецької освіти (за видами мистецтв), розробленими без урахування типових освітніх програм.** Власні освітні програми, розроблені без урахування типових освітніх програм, можуть містити освітні компоненти та розрахунки годин на їх вивчення, визначені Типовими навчальними планами, затвердженими наказом Міністерства культури України від 11.08.2015 № 588;

– наказ Міністерства культури України від 29.08.2019 року № 711 «Щодо врегулювання деяких питань здійснення освітньої діяльності мистецькими школами», в якому зазначено: «Узяти до уваги, що мистецькі школи мають право: ...розробляти власні освітні програми (в тому числі наскрізні) без урахування типових освітніх програм на основі Типових навчальних планів, затверджених наказом Міністерства культури України від 11.08.2015 № 588, за умови їх затвердження засновниками відповідних мистецьких шкіл».

Друга редакція Освітньої програми закладу, спираючись на позитивний досвід впровадження Освітньої програми у першій редакції, з урахуванням наказу Міністерства культури України від 06.01.2022 № 1, продовжує забезпечення формування та набуття учнями початкових професійних компетентностей у закладі.

Освітня програма визначає вимоги до часу, змісту і обсягу освітньої підготовки учнів відповідно до фахового спрямування.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Статтею 8 Закону України «Про позашкільну освіту» визначено такі завдання мистецької освіти:

- вільний розвиток особистості та формування її соціально-громадського досвіду;
- виховання у здобувачів любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей Українського народу, а також інших націй та народів;
- створення умов для творчого, естетичного, інтелектуального, морально-етичного, духовного і фізичного розвитку вихованців, учнів і слухачів;
- здобуття учнями початкових професійних навичок і вмінь, необхідних для їхньої соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності;
- задоволення культурно-освітніх потреб вихованців, учнів і слухачів, які не забезпечуються іншими складовими структури освіти;

- задоволення потреб вихованців, учнів і слухачів у професійному самовизначенні і творчій самореалізації;
- пошук, розвиток та підтримка здібних, обдарованих і талановитих вихованців, учнів і слухачів.

Метою мистецької освіти є всебічний гармонійний розвиток дитини, виявлення та розкриття її талантів, творчих здібностей, формування компетентностей і наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуально-психологічних особливостей та потреб; формування ціннісних орієнтирів творчої особистості та розвиток самостійності.

На підставі п. 3 ст. 12 Закону України «Про освіту» структура Освітньої програми будується таким чином:

- **елементарний підрівень;**
- **базовий (середній: загальне мистецьке спрямування, початкове професійне спрямування) підрівень;**
- **поглиблений підрівень.**

Загальна тривалість навчання за Освітньою програмою елементарного підрівня:

- 5 років (1-5 роки навчання) для дітей 6-ти років,
- 4 роки (1-4 роки навчання) для дітей 7-8ми років;
- 3 роки (1-3 роки навчання) для учнів від 9-10ти років.

Освітня програма елементарного підрівня спрямована на виявлення та розкриття творчих здібностей учнів, виховання в них первісного розуміння мистецьких процесів, а також якісне оволодіння на початковому етапі обраною спеціалізацією.

Базовий (середній: загальне мистецьке спрямування) підрівень триває 4 роки (1-4 роки навчання). Метою Освітньої програми базового підрівня загального мистецького спрямування є комплексне вивчення опорних мистецьких компонентів.

Базовий (середній: початкове професійне спрямування) підрівень триває 4 роки (1-4 роки навчання). Освітня програма цього підрівня передбачає більш інтенсивне, ґрунтовне та вмотивоване навчання, спрямоване на професійне орієнтування у здобутті мистецької освіти.

Поглиблений підрівень може охоплювати строк від року (як правило) до 3-х років у залежності від індивідуальних потреб здобувачів.

Кожен підрівень завершується підсумковим контрольним заходом.

Контрольні заходи підрівнів початкової мистецької освіти

Підрівні	Навчальні предмети		
	Фах	Сольфеджіо	Музична література
Елементарний	іспит	іспит	контрольний захід

Базовий	Загальне мистецьке спрямування	іспит	іспит	іспит
	Початкове професійне спрямування	іспит	іспит	іспит
Поглиблений		іспит	іспит	за потреби

Здобувач освіти має право завершити навчання після опанування будь-якого із підрівнів. По завершенню кожного підрівня у разі завершення навчання здобувач має право отримати Свідоцтво.

Підсумкова оцінка (оцінка у Свідоцтві) формується як середнє арифметичне від річної оцінки та оцінки за іспит/контрольний захід.

Повний курс початкової мистецької освіти (за умови опанування усіх трьох підрівнів) максимально становить:

-для дітей, які розпочали навчання у віці 6-ти років – 11 років (1-11 роки навчання в мистецькій школі),

-для дітей, які розпочали навчання у віці 7-8 ми років – 10 років (1-10 роки навчання в мистецькій школі),

-для учнів, які розпочали навчання у віці від 9 років – 9 років (1-9 роки навчання в мистецькій школі).

Рекомендований вік здобувачів для вступу до мистецької школи – 6-7 років. Зарахування до школи дітей до 6 років можливе за заявою батьків та за умови навчальної підготовленості та психологічної готовності дитини до опанування освітньої програми елементарного підрівня. До навчання на елементарному підрівні за 5-річним терміном (1-5 роки навчання) учні приймаються в межах планового контингенту учнів, затвердженого органом управління сфери культури за підлеглистю школи. Керівник закладу самостійно вирішує питання щодо зарахування учнів підготовчого 1 року навчання за 5-річним терміном.

Групові дисципліни для учнів 6-7 років обов'язково включають під час занять елементи фізичних вправ – «вправи - руханки», що враховують психофізіологічні особливості розвитку дитини у цьому віці.

Діти з особливими освітніми потребами (інклюзивне навчання)¹ можуть розпочинати здобуття початкової освіти елементарного підрівня за інших умов. Для учнів з особливими освітніми потребами тривалість опанування змісту навчання, передбаченого освітньою навчальною програмою, визначається індивідуальним темпом набуття учнем/ученицею відповідних компетентностей. Термін навчання на елементарному або базовому підрівнях у таких випадках

¹ **Інклюзивне навчання** може відбуватися лише при наявності в штаті закладу медичного працівника, психолога та відповідного **інклюзивного освітнього середовища** – сукупності умов, способів та засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їх потреб та можливостей (пандуси, обладнані туалетні кімнати тощо).

може бути подовженим, обсяг та навчальне наповнення окремих мистецьких дисциплін може бути змінено у бік спрощення.

Обов'язковою умовою зарахування дитини до мистецької школи є **вступний іспит**.

Орієнтовні форми прослуховування (на вибір екзаменатора):

- *проспівати пісню (за власним вибором або з рекомендованого репертуару, що озвучено на консультації для вступників);*
- *відтворити нескладний ритмічний рисунок;*
- *інтонування окремих звуків у межах октави;*
- *відтворити по пам'яті нескладну музичну фразу;*
- *продекламувати вірш;*
- *крокувати під музику;*
- *повторити чергування «бітів» руками та ногами;*
- *провести бесіду для виявлення зацікавленості дитини музикою;*
- *визначити кількість звуків у запропонованому широкому інтервалі або тризвуку (для дітей старшого віку);*
- *інші форми прослуховування на розсуд екзаменаторів в залежності від обраної дитиною спеціалізації;*
- *тощо.*

Вступна комісія може запропонувати здобувачеві іншу спеціалізацію, якщо, на її думку, психофізичні дані дитини дозволяють досягти кращих успіхів та компетентностей в альтернативному напрямі.

Нормативний зміст освітньої програми напрямку «Музичне мистецтво» складається з *інваріантного* та *варіативного* складників, які включені до програми навчання і становлять єдиний комплекс освітніх компонентів, опанування яких забезпечує досягнення нормативних результатів навчання (в середньому 35 навчальних тижнів на рік²).

Інваріантний складник – це нормативний складник, який не може бути меншим визначеного Робочим навчальним планом обсягу і повинен охоплювати весь спектр освітніх компонентів, визначених освітньою програмою.

Варіативний складник спрямований на забезпечення індивідуального підходу, в тому числі індивідуального темпу здобуття освіти, поглиблене вивчення фахових дисциплін, забезпечення права вибору освітніх компонентів відповідно до інтересів і потреб здобувачів. Зміст варіативного складника формується з навчальних дисциплін, факультативів, видів діяльності за вибором здобувача та викладача, враховуючи фінансові можливості мистецької школи та використовується для:

² У випадку карантину або інших форс-мажорних обставин викладач має право на більш стисле та інтенсивніше викладення матеріалу, проте уроки, що пропущені за такими причинами, **не відпрацьовуються**.

- запровадження факультативів та навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності за обраним здобувачем фахом або з інших інструментів;

- підсилення навчальних дисциплін інваріантного складника;
- репетицій, підготовки до конкурсів, фестивалів, олімпіад, конференцій та інших публічних виступів, створення концертних програм
- тощо.

Діяльність мистецької школи та її фінансове забезпечення регулюється Робочим навчальним планом. На підставі Робочого навчального плану проводиться розрахунок навчальних годин, за яким (в межах бюджетних призначень) визначається кількість педагогічних ставок, передбачених закладу на відповідний навчальний рік, необхідних для виконання державного стандарту.

Заклад має право розробляти навчальні програми з предметів (дисциплін) з урахуванням регіональних особливостей та специфіки своєї роботи, за умови затвердження їх педагогічною радою.

Розподіл годин варіативного складника відбувається педагогічною радою щороку в межах бюджетних призначень, які виділяються закладу для організації навчального процесу що відображається в Розрахунку навчальних годин на поточний навчальний рік. Рішення про такий розподіл приймається з урахуванням профільного спрямування, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази школи.

Керівник закладу має право:

1) визначати кількість груп для вивчення групових предметів від загальної кількості учнів закладу (відділення), які вивчають конкретний груповий предмет. Загальна кількість груп з предмету не повинна перевищувати їх кількості, визначеної Розрахунком навчальних годин;

2) звільняти учня від вивчення предмету за вибором (варіативна складова), при цьому плата за навчання не зменшується;

3) в межах Робочого навчального плану:

- збільшувати або зменшувати кількість годин на вивчення окремих предметів з урахуванням специфіки роботи закладу (відділення);

- здійснювати перерозподіл годин між предметами, враховуючи регіональні особливості та професійне спрямування учнів;

4) у межах Розрахунку навчальних годин (у тому числі за рахунок вивільнених годин предмета за вибором) вводити **додаткові** педагогічні та концертмейстерські години на:

- зведені репетиції учнівських колективів закладу (відділення);
- предмет(-и) за вибором;
- підготовку учнів до участі в концертних виступах, конкурсах, фестивалях тощо.

Для педагогічного працівника (викладача і концертмейстера) нормою навантаження на одну тарифну ставку є 18 годин на тиждень (Ст. 22 Закону України «Про позашкільну освіту»).

ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДРІВНІВ

3.1. ЕЛЕМЕНТАРНИЙ ПІДРІВЕНЬ

Загальний обсяг навчального навантаження елементарного підрівня

Інструментальні класи

(фортепіано, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти)

(термін навчання - 5 років³)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Фах	350,0
Сольфеджіо	262,5
Музична література	105,0
Хор (колективне музичення), інструментальний (вокальний) ансамбль, оркестр	385,0
Всього:	1102,5
Варіативний складник	
Предмет за вибором⁴	140,0
Всього:	140,0
Загальна кількість:	1242,5

Навчальний план елементарного підрівня

Інструментальні класи

(фортепіано, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти)

(Термін навчання – 5 років)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1-5 років				
	1 рік (підготовчий)	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік
Інваріантна частина					
Фах (музичний інструмент) індивідуальні уроки	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Сольфеджіо групові уроки	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Музична література групові	0	0	0	1,5	1,5

³ За умови, що дитина починає навчання у 6 років.

⁴ **Предмет за вибором** – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Акомпанемент», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», уроки з підсилення «Фаху» чи предметів теоретичного циклу; груповий урок: «Ансамбль малої форми», «Постановка музичних спектаклів», «Початковий курс історії мистецтв», «Ритміка», «Основи хореографії» тощо.

<i>уроки</i>					
Хор, інструментальний (вокальний) ансамбль, оркестр (колективне музичення) групові уроки	2,0	2,0	2,0	2,0	3,0
Варіативна частина					
Предмет за вибором індивідуальні/групові уроки	0	1,0	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	5,5	6,5	6,5	8	9

Роз'яснення до планів елементарного підрівня Інструментальні класи

(фортепіано, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти)
(термін навчання 5 років):

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку; на колективи учнів різного віку, незалежно від років навчання; на колективи учнів певних років та підрівнів.

2. Кількість навчальних годин, визначених навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)», «Оркестр». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.

3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором». Кількісний склад ансамблю малої форми – від 2 учнів.

4. Кількісний склад кожної групи з предметів «Сольфеджіо», «Українська та зарубіжна музичні літератури», групових предметів за вибором становить у середньому 8 учнів; кожної з груп учнівських колективів: «Оркестру», «Ансамблю (великого за складом)» - у середньому 6 учнів; «Хору» - у середньому 10 учнів. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Для учнів, які навчаються гри на оркестрових інструментах (окрім бандури) рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки «Предмету за вибором» – «Постанова голосу».

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі); на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», «Постановка музичних спектаклів», «Музичний фольклор», «Основи хореографії» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;
- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, бандури, баяна, акордеона, гітари) та «Сольний спів» – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;
- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

**Загальний обсяг навчального навантаження елементарного
підрівня
Класу сольного співу
(термін навчання - 5 років⁵)**

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Фах - сольний спів	350,0
Сольфеджіо	262,5
Музична література	105,0
Ансамбль (колективне музичення)	175
Музичний інструмент (індивідуальні уроки)	175
Всього:	1067,5
Варіативний складник	
Предмет за вибором⁶	140,0
Всього:	140,0
Загальна кількість:	1207,5

**Навчальний план елементарного підрівня
Класу сольного співу**

⁵ За умови, що дитина починає навчання у 6 років.

⁶ **Предмет за вибором** – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Акомпанемент», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», уроки з підсилення «Фаху» чи предметів теоретичного циклу; груповий урок: «Ансамбль малої форми», «Постановка музичних спектаклів», «Початковий курс історії мистецтв», «Ритміка», «Основи хореографії» тощо.

(термін навчання - 5 років⁷)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1-5 років				
	1 рік (підгот овчий)	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік
Інваріантна частина					
Фах – сольний спів <i>індивідуальні уроки</i>	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Сольфеджіо <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Музична література <i>групові уроки</i>	0	0	0	1,5	1,5
Ансамбль (<i>колективне музичення</i>)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Музичний інструмент (<i>індивідуальні уроки</i>)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Варіативна частина					
Предмет за вибором <i>індивідуальні/групові уроки</i>	0	1,0	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	5,5	6,5	6,5	8	8

Роз'яснення до планів елементарного підрівня сольний спів

(термін навчання 5 років):

1. Відповідно до частини 5 статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту» тривалість академічної години для учнів 1 підготовчого року навчання (6 років) становить 35 хвилин.

2. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку; на колективи учнів різного віку, незалежно від років навчання; на колективи учнів певних років та підрівнів.

3. Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька учнівських колективів – ансамблів /великих за складом/.

4. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором». Кількісний склад ансамблю малої форми – від 2 учнів.

5. Кількісний склад кожної групи з предметів «Сольфеджіо», «Музична література», групових предметів за вибором становить у середньому 8 учнів;

⁷ За умови, що дитина починає навчання у 6 років.

кожної з груп учнівських колективів: «Ансамблю» (великого за складом) - у середньому 6 учнів. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

6. Години на вивчення предмета «Музичний інструмент» та «Предмета за вибором» можуть перерозподілятися керівником закладу в межах їх кількості, визначеної робочим навчальним планом.

7. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) – 100% годин згідно з робочим навчальним планом (окремо по кожній групі);

- концертмейстерські години на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми), «Ритміка», «Акомпанемент», «Постановка музичних спектаклів», «Основи хореографії» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;

- педагогічні та концертмейстерські години для зведених уроків з учнівськими колективами: ансамблями /великими за складом/ – 4 години на місяць (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Сольний спів» – з розрахунку 1 година в тиждень на учня.

Загальний обсяг навчального навантаження елементарного підрівня

Хорове відділення

(термін навчання - 5 років⁸)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Хоровий клас	525,0
Сольфеджіо	262,5
Музична література	105,0
Музичний інструмент	175,0
Всього:	1067,5
Варіативний складник	
Предмет за вибором ⁹	140,0
Всього:	140,0
Загальна кількість:	1207,5

⁸ За умови, що дитина починає навчання у 6 років.

⁹ Предмет за вибором – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», уроки з підсилення предметів теоретичного циклу; груповий урок – «Ансамбль малої форми», «Ансамбль (великий за складом)», «Початковий курс історії мистецтв», «Постановка музичних спектаклів», «Ритміка», «Основи хореографії» тощо.

Навчальний план елементарного підрівня
Хорове відділення
(термін навчання – 5 років)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1-5 років				
	1 рік (підгот овчий)	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік
Інваріантна частина					
<i>Хоровий клас групові уроки</i>	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
<i>Сольфеджіо групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
<i>Музична література групові уроки</i>	0	0	0	1,5	1,5
Музичний інструмент	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Варіативна частина					
Предмет за вибором <i>індивідуальні/групові уроки</i>	0	1,0	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	5,5	6,5	6,5	8	8

Роз'яснення до планів елементарного підрівня
Хорове відділення
(термін навчання 5 років):

1. Відповідно до частини 5 статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту» тривалість академічної години для учнів 0 класу (6 років) становить 35 хвилин.

2. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку; на колективи учнів різного віку, незалежно від років навчання; на колективи учнів певних років та підрівнів.

3. Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька учнівських колективів: хорів, ансамблів (великих за складом).

4. Уроки ансамблів проводяться за рахунок годин предмета за вибором.

5. Кількісний склад кожної групи з предметів «Сольфеджіо», «Музична література», групових предметів за вибором становить у середньому 8 учнів; кожної з груп учнівських колективів: «Ансамблю (великого за складом)» - у середньому 6 учнів; «Ансамблю малої форми» – від 2 учнів; «Хоровий клас» - у середньому 10 учнів. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

6. Години на вивчення предмета «Музичний інструмент» та предмета за вибором можуть перерозподілятися керівником закладу в межах їх кількості, визначеної робочим навчальним планом.

7. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);
- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі) 100% згідно з робочим навчальним планом;
- концертмейстерські години для уроків з предметів за вибором: «Основи диригування», «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми), «Постановка музичних спектаклів», «Ритміка», «Музичний фольклор», «Основи хореографії» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;
- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

Загальний обсяг навчального навантаження елементарного підрівня Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смічкові, народні, духові та ударні інструменти)

(термін навчання - 4 роки¹⁰)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Фах	280,0
Сольфеджіо	210,0
Музична література	105,0
Хор, інструментальний (вокальний) ансамбль, оркестр (колективне музичення) групові уроки	315,0
Всього:	910,0
Варіативний складник	
Предмет за вибором¹¹	140,0

¹⁰ За умови, що дитина починає навчання у 7-8 років.

¹¹ **Предмет за вибором** – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Акомпанемент», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», уроки з підсилення «Фаху» чи предметів теоретичного циклу; груповий урок: «Ансамбль малої форми», «Постановка музичних спектаклів», «Початковий курс історії мистецтв», «Ритміка», «Основи хореографії» тощо.

Всього:	140,0
Загальна кількість:	1050,0

**Навчальний план елементарного підрівня
Інструментальні класи**

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти)
(термін навчання – 4 роки)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1-4 років			
	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік
Інваріантна частина				
Фах (музичний інструмент) <i>індивідуальні уроки</i>	2,0	2,0	2,0	2,0
Сольфеджіо <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5
Музична література <i>групові уроки</i>	0	0	1,5	1,5
Хор, інструментальний (вокальний) ансамбль, оркестр (колективне музичення) <i>групові уроки</i>	2,0	2,0	2,0	3,0
Варіативна частина				
Предмет за вибором <i>індивідуальні/групові уроки</i>	1,0	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	6,5	6,5	8	9

**Роз'яснення до планів елементарного підрівня
Інструментальні класи**

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти)
(термін навчання 4 роки):

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку; на колективи учнів різного віку, незалежно від років навчання; на колективи учнів певних років та підрівнів.

2. Кількість навчальних годин, визначених навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)», «Оркестр». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.

3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором». Кількісний склад ансамблю малої форми – від 2 учнів.

4. Кількісний склад кожної групи з предметів «Сольфеджіо», «Українська та зарубіжна музичні літератури», групових предметів за вибором становить у середньому 8 учнів; кожної з груп учнівських колективів: «Оркестру», «Ансамблю (великого за складом)» - у середньому 6 учнів; «Хору» - у середньому 10 учнів. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Для учнів, які навчаються гри на оркестрових інструментах (окрім бандури) рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки «Предмету за вибором» – «Постанова голосу».

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі); на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», «Постановка музичних спектаклів», «Основи хореографії» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, бандури, баяна, акордеона, гітари) та «Сольний спів» – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

Загальний обсяг навчального навантаження елементарного підрівня Клас сольного співу

(термін навчання - 4 роки¹²)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Фах	280,0
Сольфеджіо	210,0
Музична література	105,0

¹² За умови, що дитина починає навчання у 7-8 років.

Ансамбль (колективне музичення)	140
Музичний інструмент (індивідуальні уроки)	140
Всього:	875,0
Варіативний складник	
Предмет за вибором ¹³	140,0
Всього:	140,0
Загальна кількість:	1015,0

Навчальний план елементарного підрівня

Клас сольного співу

(термін навчання – 4 роки)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1-4 років			
	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік
Інваріантна частина				
Фах – сольний спів <i>індивідуальні уроки</i>	2,0	2,0	2,0	2,0
Сольфеджіо <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5
Музична література <i>групові уроки</i>	0	0	1,5	1,5
Ансамбль (колективне музичення)	1,0	1,0	1,0	1,0
Музичний інструмент (індивідуальні уроки)	1,0	1,0	1,0	1,0
Варіативна частина				
Предмет за вибором <i>індивідуальні/групові уроки</i>	1,0	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	6,5	6,5	8	8

Роз'яснення до планів елементарного підрівня

Клас сольного співу

(термін навчання 4 роки):

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські

¹³ **Предмет за вибором** – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Акомпанемент», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», уроки з підсилення «Фаху» чи предметів теоретичного циклу; груповий урок: «Ансамбль малої форми», «Постановка музичних спектаклів», «Початковий курс історії мистецтв», «Ритміка», «Основи хореографії» тощо.

колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку; на колективи учнів різного віку, незалежно від років навчання; на колективи учнів певних років та підрівнів.

2. Кількість навчальних годин, визначених навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)», «Оркестр». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.

3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором». Кількісний склад ансамблю малої форми – від 2 учнів.

4. Кількісний склад кожної групи з предметів «Сольфеджіо», «Українська та зарубіжна музичні літератури», групових предметів за вибором становить у середньому 8 учнів; кожної з груп учнівських колективів: «Оркестру», «Ансамблю (великого за складом)» - у середньому 6 учнів; «Хору» - у середньому 10 учнів. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Для учнів, які навчаються гри на оркестрових інструментах (окрім бандури) рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки «Предмету за вибором» – «Постанова голосу».

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі); на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», «Постановка музичних спектаклів», «Основи хореографії» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, бандури, баяна, акордеона, гітари) та «Сольний спів» – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;

концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

**Загальний обсяг навчального навантаження елементарного підрівня
Хорове відділення**

(термін навчання - 4 роки¹⁴)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Хоровий клас	420,0
Сольфеджіо	210,0
Музична література	105,0
Музичний інструмент	140,0
Всього:	875,0
Варіативний складник	
Предмет за вибором ¹⁵	140,0
Всього:	140,0
Загальна кількість:	1015,0

Навчальний план елементарного підрівня
Хорове відділення
 (термін навчання – 4 роки)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1-4 років			
	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік
Інваріантна частина				
Хоровий клас <i>групові уроки</i>	3,0	3,0	3,0	3,0
Сольфеджіо <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5
Музична література <i>групові уроки</i>	0	0	1,5	1,5
Музичний інструмент	1,0	1,0	1,0	1,0
Варіативна частина				
Предмет за вибором <i>індивідуальні/групові уроки</i>	1,0	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	6,5	6,5	8	8

Роз'яснення до планів елементарного підрівня
Хорове відділення

¹⁴ За умови, що дитина починає навчання у 7 років.

¹⁵ Предмет за вибором – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», уроки з підсилення предметів теоретичного циклу; груповий урок – «Ансамбль малої форми», «Ансамбль (великий за складом)», «Початковий курс історії мистецтв», «Постановка музичних спектаклів», «Ритміка», «Основи хореографії» тощо.

(термін навчання 4 років):

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку; на колективи учнів різного віку, незалежно від років навчання; на колективи учнів певних років та підрівнів.

2. Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька учнівських колективів: хорів, ансамблів (великих за складом).

3. Уроки ансамблів проводяться за рахунок годин предмета за вибором.

4. Кількісний склад кожної групи з предметів «Сольфеджіо», «Українська та зарубіжна музичні літератури», групових предметів за вибором становить у середньому 8 учнів; кожної з груп учнівських колективів: «Ансамблю (великого за складом)» - у середньому 6 учнів; «Ансамблю малої форми» – від 2 учнів; «Хору» - у середньому 10 учнів. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Години на вивчення предмета «Музичний інструмент» та предмета за вибором можуть перерозподілятися керівником закладу в межах їх кількості, визначеної робочим навчальним планом.

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі);

- концертмейстерські години для уроків з предметів за вибором: «Основи диригування», «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми), «Постановка музичних спектаклів», «Ритміка», «Основи хореографії» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

Загальний обсяг навчального навантаження елементарного підрівня Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смічкові, народні, духові та ударні інструменти)

(термін навчання 3 роки¹⁶)

Назва освітнього	Мінімальний обсяг навчального
------------------	-------------------------------

¹⁶ За умови, що здобувач починає навчання від 9 років.

компонента	навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Фах (музичний інструмент, сольний спів)	210,0
Сольфеджіо	157,5
Музична література	105,0
Хор, інструментальний (вокальний) ансамбль, оркестр (колективне музичення) <i>групові уроки</i>	245,0
Всього:	717,5
Варіативний складник	
Предмет за вибором	105
Всього:	105
Загальна кількість:	822,5

Навчальний план елементарного підрівня

Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти)

(Термін навчання – 3 роки)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1-3 року		
	1 рік	2 рік	3 рік
Інваріантна частина			
Фах (музичний інструмент, сольний спів) <i>індивідуальні уроки</i>	2,0	2,0	2,0
Сольфеджіо <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5
Музична література <i>групові уроки</i>	0	1,5	1,5
Хор, інструментальний (вокальний) ансамбль, оркестр (колективне музичення) <i>групові уроки</i>	2,0	2,0	3,0
Варіативна частина			
Предмет за вибором ¹⁷	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	6,5	8,0	9,0

¹⁷Предмет за вибором – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», уроки з підсилення «Фаху» чи предметів теоретичного циклу; груповий урок – «Ансамбль малої форми», «Ансамбль (великий за складом)», «Початковий курс історії мистецтв», «Постановка музичних спектаклів», «Ритміка», «Основи хореографії» тощо.

Роз'яснення до планів елементарного підрівня Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти)

(термін навчання 3 роки):

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку; на колективи учнів різного віку, незалежно від років навчання; на колективи учнів певних років та підрівнів.

2. Кількість навчальних годин, визначених навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)», «Оркестр». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.

3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором». Кількісний склад ансамблю малої форми – від 2 учнів.

4. Кількісний склад кожної групи з предметів «Сольфеджіо», «Українська та зарубіжна музичні літератури», групових предметів за вибором становить у середньому 8 учнів; кожної з груп учнівських колективів: «Оркестру», «Ансамблю (великого за складом)» - у середньому 6 учнів; «Хору» - у середньому 10 учнів. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Для учнів, які навчаються гри на оркестрових інструментах (окрім бандури) рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки «Предмету за вибором» – «Постанова голосу».

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі); на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», «Постановка музичних спектаклів», «Основи хореографії» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, бандури, баяна, акордеона, гітари) та «Сольний спів» – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;
- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

Загальний обсяг навчального навантаження елементарного підривня

Клас сольного співу
(термін навчання 3 роки¹⁸)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Фах	210,0
Сольфеджіо	157,5
Музична література	105,0
Ансамбль (колективне музичення)	105,0
Музичний інструмент (індивідуальні уроки)	105,0
Всього:	682,5
Варіативний складник	
Предмет за вибором ¹⁹	105,0
Всього:	105,0
Загальна кількість:	787,5

Навчальний план елементарного підривня

Клас сольного співу
(Термін навчання – 3 роки)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1-3 року		
	1 рік	2 рік	3 рік
Інваріантна частина			

¹⁸ За умови, що здобувач починає навчання від 9 років.

¹⁹ **Предмет за вибором** – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Акомпанемент», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», уроки з підсилення «Фаху» чи предметів теоретичного циклу; груповий урок: «Ансамбль малої форми», «Постановка музичних спектаклів», «Початковий курс історії мистецтв», «Ритміка», «Основи хореографії» тощо.

Фах (сольний спів) <i>індивідуальні уроки</i>	2,0	2,0	2,0
Сольфеджіо <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5
Музична література <i>групові уроки</i>	0	1,5	1,5
Ансамбль (<i>колективне музичення</i>) <i>групові уроки</i>	1,0	1,0	1,0
Музичний інструмент <i>(індивідуальні уроки)</i>	1,0	1,0	1,0
Варіативна частина			
Предмет за вибором ²⁰	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	6,5	8,0	8,0

Роз'яснення до планів елементарного підрівня
Клас сольного співу
(термін навчання 3 роки):

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку; на колективи учнів різного віку, незалежно від років навчання; на колективи учнів певних років та підрівнів.

2. Кількість навчальних годин, визначених навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)», «Оркестр». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.

3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором». Кількісний склад ансамблю малої форми – від 2 учнів.

4. Кількісний склад кожної групи з предметів «Сольфеджіо», «Українська та зарубіжна музичні літератури», групових предметів за вибором становить у середньому 8 учнів; кожної з груп учнівських колективів: «Оркестру», «Ансамблю (великого за складом)» - у середньому 6 учнів; «Хору» - у середньому 10 учнів. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Для учнів, які навчаються гри на оркестрових інструментах (окрім бандури) рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу

²⁰**Предмет за вибором** – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», уроки з підсилення «Фаху» чи предметів теоретичного циклу; груповий урок – «Ансамбль малої форми», «Ансамбль (великий за складом)», «Початковий курс історії мистецтв», «Постановка музичних спектаклів», «Ритміка», «Основи хореографії» тощо.

бандури рекомендується передбачати уроки «Предмету за вибором» – «Постанова голосу».

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі); на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», «Постановка музичних спектаклів», «Основи хореографії» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, бандури, баяна, акордеона, гітари) та «Сольний спів» – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

Загальний обсяг навчального навантаження елементарного підрівня

Хорове відділення

(термін навчання – 3 роки²¹)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Хоровий клас	315,0
Сольфеджіо	157,5
Музична література	105,0
Музичний інструмент	105,0
Всього:	682,5
Варіативний складник	
Предмет за вибором²²	105,0
Всього:	105,0

²¹ За умови, що здобувач починає навчання у 9-10 років.

²² **Предмет за вибором** – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», уроки з підсилення предметів теоретичного циклу; груповий урок – «Ансамбль малої форми», «Ансамбль (великий за складом)», «Початковий курс історії мистецтв», «Постановка музичних спектаклів», «Ритміка», «Основи хореографії» тощо.

Загальна кількість:	787,5
----------------------------	--------------

Навчальний план елементарного підрівня
Хорове відділення
(Термін навчання – 3 роки)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1-3 років		
	1 рік	2 рік	3 рік
Інваріантна частина			
Хоровий клас <i>групові уроки</i>	3,0	3,0	3,0
Сольфеджіо <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5
Музична література <i>групові уроки</i>	0	1,5	1,5
Музичний інструмент	1,0	1,0	1,0
Варіативна частина			
Предмет за вибором <i>індивідуальні/групові уроки</i>	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	6,5	8	8

Роз'яснення до планів елементарного підрівня
Хорове відділення
(термін навчання 3 років):

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку, на колективи учнів різного віку, незалежно від класу, в якому навчаються учасники; на колективи учнів визначених класів.

2. Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька учнівських колективів: хорів, ансамблів (великих за складом).

3. Уроки ансамблів проводяться за рахунок годин предмета за вибором.

4. Кількісний склад кожної групи з предметів «Сольфеджіо», «Українська та зарубіжна музичні літератури», групових предметів за вибором становить у середньому 8 учнів; кожної з груп учнівських колективів: «Ансамблю (великого за складом)» - у середньому 6 учнів; «Ансамблю малої форми» – від 2 учнів; «Хору» - у середньому 10 учнів. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Години на вивчення предмета «Музичний інструмент» та предмета за вибором можуть перерозподілятися керівником закладу в межах їх кількості, визначеної робочим навчальним планом.

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);
- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі);
- концертмейстерські години для уроків з предметів за вибором: «Основи диригування», «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми), «Постановка музичних спектаклів», «Ритміка», «Основи хореографії» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;
- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

3.2. БАЗОВИЙ (СЕРЕДНІЙ) ПІДРІВЕНЬ: ЗАГАЛЬНЕ МИСТЕЦЬКЕ СПРЯМУВАННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження базового підрівня
середнього загального мистецького спрямування

Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смічкові, народні, духові та ударні
інструменти)

(термін навчання 4 роки)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Фах	280,0
Сольфеджіо	210,0
Музична література	210,0
Хор, інструментальний (вокальний) ансамбль, оркестр (колективне музичення) групові уроки	420,0
Всього:	1120,0
Варіативний складник	
Предмет за вибором	140,0
Всього:	140,0
Загальна кількість:	1260,0

**Навчальний план базового підрівня середнього загального
мистецького спрямування**

Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смічкові, народні, духові та ударні
інструменти)

(Термін навчання – 4 роки)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1 – 4 років навчання			
	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік
Інваріантна частина				
Фах (музичний інструмент) індивідуальні уроки	2	2	2	2
Сольфеджіо групові	1,5	1,5	1,5	1,5

Музична література <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5
Хор, інструментальний (вокальний) ансамбль, оркестр (колективне музичення) <i>групові уроки</i>	3,0	3,0	3,0	3,0
Варіативна частина				
Предмет за вибором ²³ <i>індивідуальні/групові уроки</i>	1,0	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	9,0	9,0	9,0	9,0

**Роз'яснення до планів базового (середнього: загального мистецького спрямування) підрівня
Інструментальні класи**

(фортепіано, синтезатор, струнно-смічкові, народні, духові та ударні інструменти)

(термін навчання 4 роки):

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку, на колективи учнів різного віку, незалежно від класу, в якому навчаються учасники; на колективи учнів визначених класів.

2. Кількість навчальних годин, визначених навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)», «Оркестр». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.

3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором». Кількісний склад ансамблю малої форми – від 2 учнів.

4. Кількісний склад кожної групи з предметів «Сольфеджіо», «Українська та зарубіжна музичні літератури», групових предметів за вибором становить у середньому 8 учнів; кожної з груп учнівських колективів: «Оркестру», «Ансамблю (великого за складом)» - у середньому 6 учнів; «Хору» - у середньому 10 учнів. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

²³ **Предмет за вибором** – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», «Основи настроювання інструменту», уроки з підсилення предметів теоретичного циклу; груповий урок – «Ансамбль малої форми», «Ансамбль (великий за складом)», «Початковий курс історії мистецтв», «Постановка музичних спектаклів», «Ритміка», «Основи хореографії» тощо.

5. Для учнів, які навчаються гри на оркестрових інструментах (окрім бандури) рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки «Предмету за вибором» – «Постанова голосу».

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі); на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», «Постановка музичних спектаклів», «Основи хореографії» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, бандури, баяна, акордеона, гітари) та «Сольний спів» – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

**Загальний обсяг навчального навантаження базового підрівня
середнього загального мистецького спрямування
Клас сольного співу (термін навчання 4 роки)**

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Фах	280,0
Сольфеджіо	210,0
Музична література	210,0
Ансамбль (колективне музичення)	140,0
Музичний інструмент (індивідуальні уроки)	140,0
Всього:	980,0
Варіативний складник	
Предмет за вибором	140,0

Всього:	140,0
Загальна кількість:	1120,0

Навчальний план базового підрівня середнього загального мистецького спрямування
Клас сольного співу
(Термін навчання – 4 роки)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1 – 4 років навчання			
	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік
Інваріантна частина				
Фах – сольний спів <i>індивідуальні уроки</i>	2,0	2,0	2,0	2,0
Сольфеджіо <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5
Музична література <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5
Ансамбль (<i>колективне музичення</i>)	1,0	1,0	1,0	1,0
Музичний інструмент (<i>індивідуальні уроки</i>)	1,0	1,0	1,0	1,0
Варіативна частина				
Предмет за вибором <i>індивідуальні/групові уроки</i>	1,0	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	8	8	8	8

Роз'яснення до планів базового підрівня середнього загального мистецького спрямування
Клас сольного співу (термін навчання 4 роки)

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку; на колективи учнів різного віку, незалежно від років навчання; на колективи учнів певних років та підрівнів.

2. Кількість навчальних годин, визначених навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)», «Оркестр». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.

3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором». Кількісний склад ансамблю малої форми – від 2 учнів.

4. Кількісний склад кожної групи з предметів «Сольфеджіо», «Українська та зарубіжна музичні літератури», групових предметів за вибором становить у середньому 8 учнів; кожної з груп учнівських колективів: «Оркестру»,

«Ансамблю (великого за складом)» - у середньому 6 учнів; «Хору» - у середньому 10 учнів. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Для учнів, які навчаються гри на оркестрових інструментах (окрім бандури) рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки «Предмету за вибором» – «Постанова голосу».

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі); на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», «Постановка музичних спектаклів», «Основи хореографії» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, бандури, баяна, акордеона, гітари) та «Сольний спів» – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

Загальний обсяг навчального навантаження базового підрівня середнього загального мистецького спрямування

Хорове відділення

(термін навчання – 4 роки)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Хоровий клас	560,0
Сольфеджіо	210,0
Музична література	210,0
Музичний інструмент	140,0
Всього:	1120,0
Варіативний складник	

Предмет за вибором ²⁴	140,0
Всього:	140,0
Загальна кількість:	1260,0

**Навчальний план базового підрівня середнього загального
мистецького спрямування
Хорове відділення
(Термін навчання – 4 роки)**

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1 – 4 років навчання			
	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік
Інваріантна частина				
Хоровий клас <i>групові уроки</i>	4,0	4,0	4,0	4,0
Сольфеджіо <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5
Музична література <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5
Музичний інструмент	1,0	1,0	1,0	1,0
Варіативна частина				
Предмет за вибором <i>індивідуальні/групові уроки</i>	1,0	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	9	9	9	9

**Роз'яснення до планів базового підрівня середнього: загального
мистецького спрямування
Хорове відділення
(термін навчання 4 років):**

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку, на колективи учнів різного віку, незалежно від класу, в якому навчаються учасники; на колективи учнів визначених класів.

2. Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька учнівських колективів: хорів, ансамблів (великих за складом).

3. Уроки ансамблів проводяться за рахунок годин предмета за вибором.

²⁴ Предмет за вибором – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», «Основи настроювання інструменту», уроки з підсилення предметів теоретичного циклу; груповий урок – «Ансамбль малої форми», «Ансамбль (великий за складом)», «Початковий курс історії мистецтв», «Постановка музичних спектаклів», «Ритміка», «Основи хореографії» тощо.

4. Кількісний склад кожної групи з предметів «Сольфеджіо», «Українська та зарубіжна музичні літератури», групових предметів за вибором становить у середньому 8 учнів; кожної з груп учнівських колективів: «Ансамблю (великого за складом)» - у середньому 6 учнів; «Ансамблю малої форми» – від 2 учнів; «Хору» - у середньому 10 учнів. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Години на вивчення предмета «Музичний інструмент» та предмета за вибором можуть перерозподілятися керівником закладу в межах їх кількості, визначеної робочим навчальним планом.

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі);

- концертмейстерські години для уроків з предметів за вибором: «Основи диригування», «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми), «Постановка музичних спектаклів», «Ритміка», «Основи хореографії» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

3.3. БАЗОВИЙ (СЕРЕДНІЙ) ПІДРІВЕНЬ: ПОЧАТКОВЕ ПРОФЕСІЙНЕ СПРЯМУВАННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження базового підрівня середнього початкового професійного спрямування

Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти)

(термін навчання 4 роки)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Фах	315,0
Сольфеджіо	210,0
Музична література	210,0
Хор, інструментальний (вокальний) ансамбль, оркестр (колективне музичення) групові уроки	420,0
Всього:	1155,0
Варіативний складник	
Предмет за вибором	140,0
Всього:	140,0
Загальна кількість:	1295,0

Навчальний план базового підрівня середнього початкового професійного спрямування

Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти)

(Термін навчання – 4 роки)

Навчальні дисципліни (предмети)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1 – 4 років навчання			
	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік
Інваріантна частина				
Фах (музичний інструмент, сольний спів) індивідуальні уроки	2,0	2,0	2,0	3,0
Сольфеджіо групові уроки	1,5	1,5	1,5	1,5

Музична література <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5
Хор, інструментальний (вокальний) ансамбль, оркестр (колективне музичення) <i>групові уроки</i>	3,0	3,0	3,0	3,0
Варіативна частина				
Предмет за вибором ²⁵ <i>індивідуальні/групові уроки</i>	1,0	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	9,0	9,0	9,0	10,0

**Роз'яснення до планів базового підрівня середнього початкового професійного спрямування
Інструментальні класи**

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти)
(термін навчання 4 років):

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку, на колективи учнів різного віку, незалежно від класу, в якому навчаються учасники; на колективи учнів визначених класів.

2. Кількість навчальних годин, визначених робочим навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.

3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором».

4. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу («Сольфеджіо» та «Українська і зарубіжна музичні літератури») можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Для учнів, які навчаються грі на оркестрових інструментах (окрім бандури) рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу

²⁵ Предмет за вибором – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», «Акомпанемент», «Сценічний рух», «Елементарна теорія музики», уроки з підсилення предметів теоретичного циклу; груповий урок – «Ансамбль малої форми», «Ансамбль (великий за складом)», «Початковий курс історії мистецтв», «Постановка музичних спектаклів», тощо.

бандури рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Постанова голосу».

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські (за потреби музичного супроводу) години для зведених уроків з учнівськими колективами: з хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі); на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», «Сценічний рух», «Народний танець», «Постановка музичних обрядів», «Основи хореографії» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

**Загальний обсяг навчального навантаження базового підрівня
середнього початкового професійного спрямування**

**Клас сольного співу
(термін навчання 4 роки)**

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Фах	315,0
Сольфеджіо	210,0
Музична література	210,0
Ансамбль (колективне музичення)	140,0
Музичний інструмент (індивідуальні уроки)	140,0
Всього:	1015,0
Варіативний складник	
Предмет за вибором	140,0
Всього:	140,0
Загальна кількість:	1155,0

**Навчальний план базового підрівня середнього початкового професійного спрямування
Клас сольного співу
(Термін навчання – 4 роки)**

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1 – 4 років навчання			
	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік
Інваріантна частина				
Фах – сольний спів <i>індивідуальні уроки</i>	2,0	2,0	2,0	3,0
Сольфеджіо <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5
Музична література <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5
Ансамбль <i>(колективне музичення)</i>	1,0	1,0	1,0	1,0
Музичний інструмент <i>(індивідуальні уроки)</i>	1,0	1,0	1,0	1,0
Варіативна частина				
Предмет за вибором <i>індивідуальні/групові уроки</i>	1,0	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	8	8	8	9

**Роз'яснення до планів базового підрівня середнього початкового професійного спрямування
Клас сольного співу (термін навчання 4 роки)**

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку; на колективи учнів різного віку, незалежно від років навчання; на колективи учнів певних років та підрівнів.

2. Кількість навчальних годин, визначених навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)», «Оркестр». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.

3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором». Кількісний склад ансамблю малої форми – від 2 учнів.

4. Кількісний склад кожної групи з предметів «Сольфеджіо», «Українська та зарубіжна музичні літератури», групових предметів за вибором становить у середньому 8 учнів; кожної з груп учнівських колективів: «Оркестру», «Ансамблю (великого за складом)» - у середньому 6 учнів; «Хору» - у

середньому 10 учнів. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Для учнів, які навчаються гри на оркестрових інструментах (окрім бандури) рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки «Предмету за вибором» – «Постанова голосу».

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі); на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», «Постановка музичних спектаклів», «Основи хореографії» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, бандури, баяна, акордеона, гітари) та «Сольний спів» – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

ПОГЛИБЛЕНИЙ ПІДРІВЕНЬ

Загальний обсяг навчального навантаження поглибленого підривня Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти), та сольний спів

(термін навчання до 3-х років²⁶):

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання (2 роки)
Інваріантний складник	
Фах ²⁷ (музичний інструмент, сольний спів)	210
Хор, інструментальний (вокальний) ансамбль, оркестр (колективне музичення) <i>групові уроки</i>	105
Сольфеджіо\ Елементарна теорія музики <i>групові уроки</i>	105
Усього:	420
Варіативний складник	
Предмет за вибором ²⁸	70
Всього:	70
Загальна кількість:	490

Навчальний план поглибленого підривня Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти) та сольний спів

(термін навчання – до 3-х років)

Навчальні дисципліни (предмети)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1 -2

²⁶ Термін навчання може становити від 1 до 3 років (в залежності від індивідуальних потреб здобувача).

²⁷ Допускається внутрішній перерозподіл за рахунок годин з фаху в залежності від потреб здобувача на інші спеціальності (музично-теоретичні дисципліни, композиція, диригування)

²⁸ Предмет за вибором – «Сольфеджіо», «Музична література», «Композиторська творчість», «Читання нот з листа», «Додатковий інструмент», «Основи диригування», «Акомпанемент», «Сценічний рух», тощо

	років	
	1 рік	2 рік
Інваріантний складник		
Фах (музичний інструмент, сольний спів) <i>індивідуальні уроки</i>	3,0	3,0
Сольфеджіо\ Елементарна теорія музики <i>групові уроки</i>	1,5	1,5
Хор, інструментальний (вокальний) ансамбль, оркестр (колективне музичення) <i>групові уроки</i>	1,5	1,5
Варіативна частина		
Предмет за вибором <i>індивідуальні уроки</i>	1,0	1,0
Всього:	7	7

Планування та організація освітнього процесу за Робочим навчальним планом має працювати на створення максимально сприятливого середовища для учнів з урахуванням їх віку, рівня психофізіологічного розвитку та з дотриманням санітарних норм.

При складанні розкладу уроків для дітей 6-7 років або осіб з особливими потребами рекомендується рівномірне розподілення тижневого навантаження з розрахунку не більше 2-3 уроків на день.

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основна форма організації освітнього процесу – урок.

Додаткові форми: відвідування концертів (як учнів школи, так і видатних виконавців), квести, шкільні олімпіади, конференції, «круглі столи», «брейн-рінги», тощо які педагогічний працівник організує в межах уроку або в позаурочний час та види навчальних занять (індивідуальні та групові заняття, колективне музичення («Хор», «Інструментальний ансамбль», «Вокальний ансамбль» та ін.).

Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені в змісті окремих предметів (навчальних дисциплін) за умови виконання протягом навчального року програмних вимог початкової мистецької освіти. Вибір форм та методів викладання кожен педагог визначає самостійно, використовуючи різноманітні форми роботи, забезпечуючи досягнення конкретних результатів, які зазначені у навчальних програмах окремих навчальних предметів (дисциплін).

Наповнюваність груп.

Для забезпечення результативності навчання допустима (мінімальна та максимальна) кількість здобувачів освіти в групі розраховується відповідно до рекомендацій з навчальних програм та можливостей закладу. Кількісний склад кожної групи здобувачів освіти для проведення групових занять становить:

- з навчальних предметів теоретичного циклу: «Сольфеджіо» та «Музична література» – в середньому 8 осіб (на елементарному та базовому (середньому: загального мистецького спрямування) підрівнях). Кількісний склад груп здобувачів освіти з особливими освітніми потребами для навчальних предметів теоретичного циклу «Сольфеджіо» та «Музична література» – в середньому 6 осіб (на елементарному та базовому (середньому: загального мистецького спрямування) підрівнях);
- з навчальних предметів «Хор» – в середньому 10 осіб (на елементарному та базовому (середньому: загального мистецького спрямування) підрівнях);
- з навчальних предметів «Інструментальний ансамбль (оркестр)» – в середньому 6 осіб (на елементарному та базовому (середньому: загального мистецького спрямування) підрівнях);
- з навчальних предметів «Ансамблі малих форм» – від 2 до 5 осіб (на елементарному та базовому (середньому: загального мистецького спрямування) підрівнях).

Наповнюваність груп на базовому (середньому: початкового професійного спрямування) підрівні визначається в середньому від загальної кількості учнів, що вивчають цей предмет по школі.

Зміст програми спрямовується на формування у здобувачів таких **компетентностей**²⁹:

1. Загальна інтегрована компетентність передбачає здатність здобувача до самостійного опанування матеріалу та продовження навчання за фахом за освітньою програмою з обраного виду мистецтва наступних підрівнів початкової мистецької освіти загальношкільного чи професійного спрямування або за спорідненим видом мистецтва (спеціалізацією).

2. Загальна мистецька компетентність спрямована на володіння здобувачем базових понять мистецтва, його видів, естетичних категорій тощо; вміння аналізувати та оцінювати ключові досягнення національного та світового мистецтва, мистецькі традиції свого народу тощо; розуміння культурного і творчого розмаїття, ініціативність, здатність до ідентифікації естетичних категорій та застосування їх при аналізі творів мистецтва, культурно-мистецьких заходів, навколишнього середовища; уміння висловлювати свої думки, образно мислити, творчо підходити до виконання завдань, співпрацювати з іншими людьми.

3. Музично-теоретична компетентність передбачає володіння теоретичними засадами музичного мистецтва, його термінологією, понятійним апаратом.

4. Музично-виконавська компетентність передбачає формування індивідуальних виконавських компетентностей в обраному виді мистецтва.

5. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві передбачає здатність творити та демонструвати свої здібності в мистецькому колективі.

6. Компетентність з публічного мистецького виступу спрямована на формування у здобувачів здатності, в тому числі й психологічної готовності до публічної демонстрації своїх навчальних та мистецьких досягнень.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється на основі систематичного відстеження їх індивідуального розвитку в процесі навчання. Контроль спрямований на пошук ефективних методів та шляхів розвитку кожного здобувача в навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів шкільного віку не передбачає порівняння із досягненнями інших.

Протягом навчання на елементарному підрівні початкової мистецької освіти здобувачі опановують способи самоконтролю, самоорганізації, саморефлексії та самооцінювання, що сприяє вихованню в них таких якостей, як відповідальність, зацікавленість навчальним процесом, вмотивованість.

²⁹ **Компетентність** – це комплекс знань, умінь, навичок, досвіду, розуміння, ціннісних орієнтирів, ставлень, який мають отримати всі здобувачі мистецької освіти по закінченню кожного підрівня, що опанували відповідну освітню програму і вміють реалізовувати його в практиці. Компетентність є кінцевим результатом навчання здобувача на певному підрівні і визначає його здатність здійснювати подальше навчання на наступному підрівні.

В 1-3 роках навчання елементарного підрівня досягнення здобувачів шкільного віку підлягають вербальному оцінюванню (вербальна характеристика навчальних досягнень учня), а починаючи з 4 року навчання – як вербальному так і бальному оцінюванню. Учні, що навчаються на елементарному підрівні, та які мають вік старше 9 років, можуть підлягати як вербальному оцінюванню, так і бальному.

Бальне оцінювання для учнів передбачає розподіл досягнутих результатів на 4 рівні:

1. Початковий (1-3 бали).
2. Середній (4-6 бали).
3. Достатній (7-9 балів).
4. Високий (10-12 балів).

Вербальне (формувальне) оцінювання передбачає діагностику досягнутих результатів та надання вербальної (усної та письмової) характеристики. Для оцінювання учнів пропонується чотирирівнева вербальна система оцінювання:

1. Початковий рівень – «ще потребує уваги і допомоги»: «старайся, будь уважним», «зосередься, зверни увагу на...», «доклади більше зусиль», «ти розумієш правильно», «вже краще»);

2. Середній рівень – «досягає результату з допомогою вчителя»: «досить добре», «значно краще», «досить вдало», «радію за тебе», «потребує додаткової роботи», «необхідно допрацювати», «варто приділити увагу...»);

3. Достатній рівень – «демонструє помітний прогрес»: «гарно виконано», «дуже добре», «мені приємно бачити твої успіхи (роботу)», «ти вже багато чого вмієш», «погоджуйся із тобою»);

4. Високий рівень – «має значні успіхи»: «довершено!», «ти справжній майстер», «бездоганна робота!», «дуже задоволена(ий) твоєю роботою», «пречудово!», «молодець!», «відмінно!», «чудово!», «зразково!», «надзвичайно!»).

До заходів контролю належать: академічний концерт, технічний залік, контрольний урок (захід), шкільна олімпіада, контрольна вікторина, публічний виступ тощо.

З метою моніторингу якості освіти та визначення ефективності роботи педагогічних працівників здійснюється оцінювання здобувачів початкової мистецької освіти на кожному з підрівнів: елементарному, базовому (*середній: загальне мистецьке спрямування та професійне спрямування*) та поглибленому підрівнях. Підсумкове оцінювання передбачає співставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, які визначені навчальною програмою (*див. розділ 2*).

Підсумкове оцінювання проводиться щосеместрово, а за результатами оцінювання двох семестрів виставляється річна оцінка з урахуванням оцінок, одержаних на контрольних заходах.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів школи виконавських спеціальностей на опанування музично-виконавської компетентності, компетентності з публічного музичного виступу та загально-інтегрованої компетентності

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень сприймає та виконує музичні твори на частковому рівні. Небагатослівно їх характеризує, демонструє слабо сформоване художньо-образне мислення, елементарні навички та вміння; має недостатньо розвинутий виконавський апарат. Учень не здатний опановувати музичні твори згідно з програмними вимогами в повному обсязі.
	2	Учень має слабо сформований рівень сприйняття художніх творів, виявляє певні вміння та навички, володіє незначною частиною спеціальної музичної термінології, має посередньо розвинутий виконавський апарат. При виконанні програми допускає значні професійні помилки, мало проявляє творчу ініціативу. Учень не здатний опановувати музичні твори згідно з програмними вимогами у повному обсязі.
	3	Учень здатний сприймати та виконувати окремі фрагменти музичних творів з конкретним образним художнім змістом, має незначну частину музичного тематичного матеріалу, застосовує обмежений термінологічний запас. Учень допускає значну кількість помилок при виконанні програми. Володіє основними елементами техніки виконання. Учень не здатний опановувати музичні твори згідно з програмними вимогами у повному обсязі.
Середній	4	Учень здатний опановувати музичні твори згідно з програмними вимогами у повному обсязі, але не розуміє їх художньо-образної специфіки; застосування знань та спеціальної термінології на практиці задовільне. Має певною мірою достатньо розвинутий виконавський апарат. При

		виконанні музичних творів виявляє елементи власної творчої ініціативи.
	5	Учень здатний опанувати музичні твори згідно з програмними вимогами у повному обсязі. Володіє навичками і вміннями, які дають змогу виконувати музичні твори, порівнювати, робити висновки щодо виконаної музики. Учень може проаналізувати структуру музичного твору, але не завжди вміє інтерпретувати музичні твори, які потребують абстрактного художнього мислення. Виявляє недостатнє знання спеціальної музичної термінології.
	6	Учень здатний опанувати музичні твори згідно з програмними вимогами в повному обсязі, але не завжди вміє самостійно зробити аналіз-інтерпретацію музичного твору, порівняння, висновків щодо виконаної музики. Виявляє достатньо сформований виконавський апарат. Володіє основними навичками для втілення образної сфери в процесі виконання музичних творів. Володіє різними елементами виразності музичної фактури, але має недостатньо розвинути художнє мислення.
Достатній	7	Учень має основну професійну базу. Досить вільно володіє виконавським апаратом. Під час виконання програми виявляє елементи самостійного художнього мислення, але робить це недостатньо переконливо. Спостерігаються помітні позитивні зміни в музичній діяльності.
	8	Учень має добре розвинений виконавський апарат. В процесі виконання програми демонструє володіння формою музичного твору, досить повно аналізує його структуру та художньо-образний зміст, але має стандартне мислення, бракує власних висновків, асоціацій, узагальнень, недостатньо володіє спеціальною термінологією при аналізі музичних творів.
	9	Учень має досить розвинуте музичне мислення. В процесі виконання програми демонструє володіння усіма елементами фактури музичного твору. Виявляє особисту творчу ініціативу, але не завжди самостійно систематизує та узагальнює музичний матеріал.

		В його мисленні не вистачає послідовності, він допускає несуттєві неточності у використанні спеціальної музичної термінології. При виконанні програми йому бракує артистизму.
Високий	10	Учень вільно володіє виконавським апаратом. Виконує твори значної складності. Має розвинуте та індивідуальне художньо-образне мислення. В процесі виконання програми демонструє елементи артистизму, але при виконанні складних технічних елементів твору йому не вистачає стабільності. Учень має міцні, ґрунтовні знання, але, аналізуючи музичні твори, допускає неточність у формулюванні та спеціальній музичній термінології, не завжди обґрунтовано може довести свою думку щодо музичних явищ. Вказані неточності може виправляти самостійно.
	11	Учень демонструє розвинуте, індивідуальне музичне мислення, вміє використовувати набуті знання, уміння і здібності у нових музичних завданнях, демонструє знання спеціальної музичної термінології, їх усвідомлення та міцність, уміння систематизувати, узагальнювати, аналізувати, інтерпретувати музичні твори, асоціювати їх з творами інших мистецтв, застосовувати здобуті знання у музичній діяльності. Має великий творчий потенціал. При виконанні програми виявляє артистичні здібності. При оволодінні новими музичними творами здатний самостійно вирішувати складні художні та технічні завдання.
	12	Учень має ґрунтовні знання в галузі музично-виконавського мистецтва, вільно та свідомо використовує спеціальну музичну термінологію у роздумах, висновках та узагальненнях щодо прослуханого або виконаного твору. Здатний виконувати складні твори світової музичної літератури на високому художньо-виконавському рівні. Має яскраві артистичні здібності. Його художнє мислення відрізняється самобутністю. Він здатний самостійно використовувати набуті знання, уміння та здібності в музичній діяльності.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів школи
з музично-теоретичних дисциплін**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Усна відповідь учня демонструє слабо сформоване художньо-образне мислення; навички та вміння сформовані на частковому елементарному рівні. Письмова робота виконана не повністю, з великою кількістю помилок, що свідчить про відсутність елементарних навичок.
	2	Учень володіє незначною частиною тематичного матеріалу, виявляє певні вміння та навички, володіє незначною частиною спеціальної музичної термінології, словниковий запас дозволяє викласти думку на елементарному рівні. Учень виконує завдання частково на низькому рівні, що свідчить про відсутність знань більшої частини об'єму матеріалу. Письмова робота з великою кількістю помилок, які свідчать про слабо розвинений ладовий та гармонійний слух, а також про незадовільне засвоєння матеріалу.
	3	Учень знає незначну частину теоретичного матеріалу, має обмежений термінологічний та словниковий запас, виконує завдання частково, показуючи певну обізнаність, але необхідний об'єм матеріалу не засвоєний. Письмова робота виконана повністю, але з великою кількістю помилок. Разом з тим, в них присутні логічні моменти.
Середній	4	Учень здатний сприймати музичні твори на відносно продуктивному рівні. Застосування знань та спеціальної музичної термінології на практиці задовільне. Учень виконує всі запропоновані умови, але на дуже низькому рівні. Письмова робота виконана повністю, але значна кількість помилок знижує її якість.
		Учень володіє певними навичками та вміннями, але не завжди здатний виконати завдання, які потребують абстрактного художнього мислення; виявляє недостатнє

	5	<p>знання спеціальної музичної термінології; словниковий запас небагатий; виконує всі запропоновані умови на посередньому рівні. Письмова робота виконана з помилками, але є вдалі фрагменти, які свідчать про потенційні можливості учня. Разом з тим відчувається відсутність твердих знань та навичок.</p>
	6	<p>Учень здатний сприймати та відтворювати значну частину музично-теоретичного матеріалу, але має слабо сформоване художнє мислення, його розповідь потребує уточнень і додаткових запитань; учень виявляє знання і розуміння основних тематичних положень, виконує всі запропоновані умови на посередньому рівні, але деякі умови виконані більш вдало. Письмова робота свідчить про вміння учні логічно мислити, але слаба техніка обумовила посередній рівень роботи.</p>
Достатній	7	<p>Учень здатен сприймати музично-теоретичний матеріал у повному обсязі, але робить непереконливі висновки, непослідовно викладає свої думки, допускає термінологічні помилки; виконує всі запропоновані умови на досить високому рівні, але деякі фрагменти відповіді свідчать про недостатнє засвоєння матеріалу. Письмова робота виконана досить грамотно, але є значні змістовні помилки.</p>
	8	<p>Учень вміє сприймати музично-теоретичний матеріал у повному обсязі, але має стандартне мислення; бракує власних висновків, асоціацій, узагальнень; недостатньо володіє спеціальною музичною термінологією; відповіді свідчать про добре засвоєння матеріалу, але у виконанні умов допущені помилки, які учень не помічав і долав з поміччю педагога. Письмова робота свідчить про гарні музичні дані, непогану техніку виконання, але наявні 2-3 змістовні помилки.</p>
	9	<p>Учень виявляє глибоке засвоєння музично-теоретичного матеріалу, але допускає несуттєві неточності у відповідях та письмових роботах, які потребують зауваження чи корегування. Учень виконав всі запропоновані умови на досить високому рівні, але у відповіді зустрічались помилки. Письмова робота добре виконана, логічно та музично спрямована, але в</p>

		ній є одна змістовна помилка.
Високий	10	Учень має, міцні ґрунтовні знання, але допускає неточність у формулюваннях, спеціальній термінології, не завжди переконливо може довести свою думку щодо музичних явищ. Відповідь свідчить про повне засвоєння матеріалу, про високий рівень знань і навичок, але у відповіді зустрічаються незначні неточності, які учень долає самостійно. Письмова робота свідчить про високий музичний рівень учня, добру техніку виконання, але в роботі є незначна (змістовна) помилка.
	11	Учень володіє музично-теоретичним матеріалом у межах програми, використовує набуті знання, уміння і здібності у нових практичних завданнях, демонструє знання спеціальної музичної термінології, їх усвідомлення та міцність, уміння систематизувати, узагальнювати, аналізувати музичні явища, асоціювати їх з творами інших мистецтв, застосовувати набуті знання в практичній діяльності. Відповідь без помилок, учень засвоїв матеріал повністю, але відповідь не мала миттєвого темпу. Письмова робота виконана на високому рівні без помилок, але не містить нестандартного, оригінального рішення.
	12	Учень має свідомі знання у межах програми, здатний виконувати завдання творчо, вільно та свідомо використовувати музичну термінологію у роздумах, узагальненнях та висновках, самостійно використовує набуті знання, уміння та здібності в своїй музичній діяльності; рівень світосприйняття мистецького мислення високий. Відповідь блискуча, у хорошому темпі, що свідчить про активне, ініціативне мислення, високий художній і технічний рівень.

5. ЗАГАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ, МЕТА І ДОСЯГНЕННЯ КІНЦЕВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЕЛЕМЕНТАРНОГО, БАЗОВОГО (СЕРЕДНЬОГО: ЗАГАЛЬНОГО МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ, ПОЧАТКОВОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ) ТА ПОГЛИБЛЕНОГО ПІДРІВНІВ

1. Види і мета компетентностей, що повинні бути сформованими у здобувачів мистецької освіти.

Основними початковими професійними компетентностями є знання основних епох національного та світового мистецтва, розуміння закономірностей їх походження та розвитку, знання найбільш яскравих представників мистецьких епох, їх творчого доробку та внеску в розвиток українського, загальноєвропейського та світового мистецтва; уміння спілкуватися на теми мистецтва, розпізнавати та застосовувати мистецькі стилі, техніки, форми, читати, відтворювати, інтерпретувати та створювати мистецькі тексти; виконувати твори мистецтва та створювати їх, формувати художні образи в процесі виконання (відтворення або створення) творів мистецтва; демонструвати свої досягнення публічно, володіти культурою мистецького виступу, бути здатним до виконавства в мистецькому колективі. Необхідні набуті компетенції визначаються навчальною програмою кожного класу.

1.1. Загальна інтегрована компетентність

1.1.1. **Загальна інтегрована компетентність на елементарному підрівні** передбачає здатність здобувача до самостійного опанування нескладного матеріалу та продовження навчання за фахом за навчальною програмою з обраного виду мистецтва базового підрівня початкової спеціальної мистецької освіти (середнього: загального мистецького спрямування та початкового професійного спрямування) або за фахом спорідненого виду мистецтва (спеціалізацією).

1.1.2. **Загальна інтегрована компетентність на базовому підрівні середнього: загального мистецького спрямування** передбачає зацікавленість здобувача в опануванні музичного мистецтва, здатність до самостійного опанування матеріалу середньої складності відповідно програмним вимогам, самостійний пошук інформації, самоконтроль здобуття результатів в процесі навчання.

1.1.3. **Загальна інтегрована компетентність на базовому підрівні початкового професійного спрямування** передбачає стійкий інтерес до музичного мистецтва, його пізнання та практичного засвоєння, самостійний пошук додаткової інформації по матеріалам навчання. Здобувач здатен самостійно опанувати навчальний матеріал відповідної складності (за програмними вимогами), контролювати процес здобуття необхідних

результатів, давати об'єктивну оцінку власним творчим результатам, підготовлений до подальшого навчання та опанування мистецьких практик на професійному підрівні.

1.1.4. Загальна інтегрована компетентність **на поглибленому підрівні** – здатність і готовність застосовувати набуті знання і уміння в професійній мистецькій діяльності, самостійно працювати з музичним матеріалом. Результатом кінцевої загальної інтегрованої компетентності є набутий досвід пізнавальної діяльності, що виражений у формі знань, досвіду самостійного професійного самовдосконалення, творчої діяльності, здійснення емоційно-ціннісних ставлень у формі особистісних та професійних орієнтацій.

1.2. Загальна мистецька компетентність

1.2.1. Загальна мистецька компетентність **на елементарному підрівні** спрямована на володіння здобувачем основними мистецькими поняттями, знання видів мистецтва, естетичних категорій тощо. Основними загально-мистецькими компетентностями є знання та вміння аналізувати та оцінювати ключові досягнення національного та світового мистецтва, мистецькі традиції свого народу, розуміння культурного розмаїття. Здобувач повинен демонструвати зацікавленість, ініціативність, здатність розпізнавати естетичні категорії та застосовувати їх при оцінюванні творів мистецтва, культурно-мистецьких заходів, навколишнього середовища, вміти висловлювати свої думки, образно мислити, творчо підходити до виконання завдань як при самостійній роботі так і при колективній.

1.2.2. Загальна мистецька компетентність **на базовому підрівні середнього: загального мистецького спрямування** дає змогу розрізняти естетичні категорії та жанри окремих видів мистецтв, проявляти здатність до розуміння проявів культурного різноманіття; вміти спілкуватися на теми мистецтва державною мовою.

1.2.3. Загальна мистецька компетентність **на базовому підрівні початкового професійного спрямування** передбачає всебічну культурну ерудованість, вміння знаходити причинно-наслідкові зв'язки між мистецьким явищем, особистістю його автора та культурно-історичним контекстом, зацікавленість в процесах сучасного мистецького простору, ініціативна участь у мистецьких подіях різного напрямку, розуміння взаємодії різних видів мистецтва (музики та літератури, музики та театру, музики та живопису тощо).

1.2.4. Загальна мистецька компетентність **на поглибленому підрівні** виявляється в обізнаності в галузі різних видів мистецтва, володінні дослідницько-аналітичним апаратом, взаємодії з суміжними видами мистецтв в своїй творчості, здатності виявляти естетичне ставлення до світу в різних сферах людської діяльності.

1.3. Музично-теоретична компетентність

1.3.1. Музично-теоретична компетентність **на елементарному підрівні** передбачає опанування основних теоретичних засад музичного мистецтва (ладових, метроритмічних, гармонічних категорій тощо); знання фундаментальних жанрів, форм, стилів, засобів художньої виразності музичного мистецтва. Володіння базовою професійною термінологією (понятійним апаратом).

1.3.2. Музично-теоретична компетентність **на базовому підрівні середнього: загального мистецького спрямування** передбачає розширення та поглиблення знань основних теоретичних засад музичного мистецтва а також його фундаментальних жанрів, форм, стилів, засобів музичної виразності; вміння аналізувати музичний твір за вищезазначеними категоріями, знаходити причинно-наслідкові зв'язки між певними елементами музичного мистецтва (форма – зміст, програма твору – засоби музичної виразності тощо).

1.3.3. Музично-теоретична компетентність **на базовому підрівні початкового професійного спрямування** – здатність до дослідження явищ і складників музичного мистецтва, усвідомлене сприйняття творів професійного музичного мистецтва різних епох та музичного фольклору; розширення володіння тезаурусом (спеціальною термінологією) музичного мистецтва; аналіз засобів музичної виразності та структурних елементів музичної мови з метою всебічного розвитку музичного слуху та подальшого усвідомленого виконання музичних творів; удосконалення використання засобів музичної мови.

1.3.4. Музично-теоретична компетентність **на поглибленому підрівні** – дослідження явищ та складників музичного мистецтва. Активне застосування в практичній діяльності набутих музично-теоретичних компетентностей та власна творчість.

1.4. Музично-виконавська компетентність

1.4.1. Музично-виконавська компетентність **на елементарному підрівні** спрямована на формування виконавського апарату, знання основних засобів звуковидобування, засвоєння правильної постанови виконавського апарату. Метою компетентності є гра на музичному інструменті або сольний спів в межах, передбачених навчальною програмою з фаху (основні апікатурні формули, поняття про динаміку та її відтворення на інструменті або голосом, розвиток музичного слуху інтонування на інструменті або голосом тощо); виконання програмних мистецьких творів з відповідним ступенем артистизму, емоційності та музикальності.

1.4.2. Музично-виконавська компетентність **на базовому підрівні середнього: загального мистецького спрямування** націлена на розвиток та вдосконалення технічних можливостей виконавського апарату (згідно з навчальною програмою); формування розвинутого музичного мислення в процесі виконавського інтонування музичного твору відповідно до задуму автора; виконання творів різних жанрів відповідного рівня складності з усвідомленою взаємодією їх технічної та художньої складових.

1.4.3. Музично-виконавська компетентність **на базовому підрівні початкового професійного спрямування** демонструє технічне, художньо-переконливе відтворення образно-емоційного змісту творів, що виконуються; добирання доцільних засобів музичної виразності, спираючись на власний музично-слуховий контроль, самостійне опрацювання нотного тексту з листа.

1.4.4. Музично-виконавська компетентність **на поглибленому підрівні** націлена на можливість власної інтерпретації музичного твору, його швидкого ескізного охоплення та досконалого концертного виконання. Музично-виконавська компетентність на професійному підрівні формує здатність застосовувати музично-виконавські компетентності у навчальній та концертно-виконавській діяльності.

1.5. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві

1.5.1. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві **на елементарному підрівні** – виконання програмних творів в ансамблі, хорі, оркестрі; усвідомлення ролі та відповідальності кожного учасника колективу в досягненні спільної мети та результату.

1.5.2. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві **на базовому підрівні середнього: загального мистецького спрямування** передбачає здатність творити та демонструвати свої здібності в мистецькому колективі; виконання програмних творів в ансамблі, оркестрі, хорі; усвідомлення ролі та відповідальності кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.

1.5.3. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві на базовому підрівні початкового професійного спрямування веде до вдосконалення навичок ансамблевої гри; виступів у різних формах музичних колективів в якості соліста, концертмейстера групи; ініціативності в мистецькому колективі; стабільної концертно-виконавської практики в якості учасника музичного колективу.

1.5.4. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві **на поглибленому підрівні** удосконалює роль учасника мистецького колективу; підіймає на високий рівень навички читки з листа; спонукає до перфектного виконання сольних партій; дає можливість власній інтерпретації образного змісту музичного твору і власної партії.

1.6. Компетентність з публічного мистецького виступу

1.6.1. Компетентність з публічного мистецького виступу **на елементарному підрівні** передбачає культуру публічного мистецького виступу; охайний та доцільний зовнішній вигляд, настрої; сміливість та готовність виступати перед аудиторією.

1.6.2. Компетентність з публічного мистецького виступу **на базовому підрівні середнього: загального мистецького спрямування** веде до високої культури публічного мистецького виступу; розвиває зосередженість, позитивний настрій, упевненість відповідно до концертної комунікативної

ситуації; готовність виступати перед аудиторією; бажання демонструвати власні виконавські досягнення.

1.6.3. Компетентність з публічного мистецького виступу **на базовому підрівні початкового професійного спрямування** спонукає до бездоганного виконання програми під час концертного виступу, бажання виступати на публіці, формування стресостійкості на сцені та сценічної харизми.

1.6.4. Компетентність з публічного мистецького виступу **на поглибленому підрівні** передбачає постійну виконавську, концертну практику; самостійну організацію концертних виступів; грамотне формування програми; досвід сольних концертів.

2. Очікувані результати навчання у здобувачів елементарного, базового (середнього: загального мистецького спрямування та початкового професійного спрямування) та поглибленого підрівнів початкової спеціалізованої мистецької освіти.

Результати навчання зосереджені та тому, яких компетентностей (досвіду, знань, навичок, понять, рефлексій, ставлень) досяг та продемонстрував здобувач мистецької освіти після завершення навчання на кожному підрівні.

Освітня програма з музичного мистецтва сформувала шість основних мистецьких компетентностей:

I. ЗАГАЛЬНА ІНТЕГРОВАНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	
Підрівень	Очікувані результати навчання
Елементарний	Здобувач здатний самостійно опанувати нескладний новий матеріал. Може продовжити навчання за фахом за навчальною програмою з музичного мистецтва базового (середнього: загального мистецького спрямування або початкового професійного спрямування) підрівня початкової мистецької освіти або за спорідненим видом мистецтва (спеціалізацією).
Базовий (середній: загальне мистецьке спрямування)	Здобувач виявляє стійке зацікавлення музичним мистецтвом, прагне постійного розширення та удосконалення засвоєних навичок і вмінь. Демонструє володіння програмним репертуаром. Самостійно виконує навчальні завдання, розбирає та виконує напам'ять програмні музичні твори. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. З розумінням ставиться до зауважень, вміє виправляти помилки. Бере участь в учнівських конкурсах. Спілкується державною мовою в групі, колективі, з викладачем (концертмейстером).
Базовий	Здобувач переконливо формує свою точку зору,

(початкове професійне спрямування)	оригінально та нестандартно мислить. Виявляє дослідницький інтерес до історії та теорії мистецтв взагалі та музики зокрема. Має бажання і достатні компетентності, що дозволяють продовжити навчання за фахом за навчальною програмою з музичного мистецтва професійного підрівня.
Поглиблений	Здобувач має високий рівень творчого застосування мистецьких знань, вмінь та навичок, аналізує твори мистецтва та узагальнює спостереження, вільно орієнтується у музичному матеріалі. Досліджує явища історії та теорії мистецтв та музики.
II. ЗАГАЛЬНА МИСТЕЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	
Підрівень	Очікувані результати навчання
Елементарний	Здобувач демонструє знання та розуміння понять «мистецтво», «культура», основних естетичних категорій, видів мистецтва, жанрів українського народного мистецтва та мистецтва етносів України. Демонструє знання та розуміння проявів культурного розмаїття. Називає види та жанри різних видів мистецтва, різновиди мистецьких творів. Спілкується на теми мистецтва в межах навчальних програм державною мовою.
Базовий (середній: загальне мистецьке спрямування)	Здобувач демонструє загальний рівень культури, знання найважливіших явищ історії суспільства та мистецтва. Визначає знакові твори світового та українського мистецтва, їх авторів, жанр та стиль.
Базовий (початкове професійне спрямування)	Здобувач демонструє високу мистецьку ерудицію, знання і розуміння найважливіших явищ історії суспільства та мистецтва (живопис, література, архітектура, театр). Знає та вміє аналізувати знакові твори світового та українського мистецтва, їх автори, жанр, стиль, образну виразність. Знаходить та розуміє зв'язок і взаємовплив видів мистецтва в різних епохах (музика-живопис, музика-література тощо).
Поглиблений	Здобувач виявляє глибокі і повні знання історії мистецтв, вміє знаходити суспільно-історичні та загальнокультурні чинники, які визначили розвиток західноєвропейської та української культури, має всебічну мистецьку ерудицію, вільно висловлює власні судження, орієнтується у спеціальній мистецтвознавчій термінології.
III. МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	
Підрівень	Очікувані результати навчання

<p>Елементарний</p>	<p>Здобувач називає види та жанри академічного та народного музичного мистецтва, різновиди, форми музичних творів, засоби музичної виразності, їх характерні риси, відмінності. Демонструє володіння музичною грамотою (усно та письмово). Записує одноголосний музичний диктант. Читає з листа незнайомі музичні тексти на рівні, передбаченому навчальною програмою. Підбирає на слух прості знайомі мелодії без акомпанементу. Здатен виконати нескладні творчі завдання: скласти просту мелодію на запропонований текст, ритмізувати віршований текст, тощо.</p>
<p>Базовий (середній: загальне мистецьке спрямування)</p>	<p>Здобувач знає видатних представників українського та світового музичного мистецтва різних епох (їх творчі портрети, стислий огляд творчості, окремі знакові твори), виявляє розуміння зв'язку їх творчості з історичною епохою та загальними рисами мистецького стилю (бароко, класицизм, романтизм, модернізм, сучасність). Розуміє художню виразність музичних творів завдяки теоретичному та практичному засвоєнню базових елементів музичної мови: вміє термінологічно характеризувати, будувати, інтонувати, грати на інструменті, визначати на слух та аналізувати лади, інтервали, акорди, ритмічні фігури, структурні елементи музичної мови; вміє розрізняти й визначати музичний розмір, темп і динаміку; володіє технікою тактування в простих і складних розмірах (в межах, передбачених навчальною програмою предмету «Сольфеджіо»). Має поняття про тональну систему музики (кварто-квінтове коло), транспонування. Володіє навиком співу нот з листа. Вміє записувати одноголосну мелодію (знайому та незнайому) відповідного рівня складності на слух. Виявляє розуміння особливостей різних музичних жанрів та форм, наводить приклади з творів українських та зарубіжних композиторів. Володіє основами елементарного аналізу музичного твору (визначає характер, художні образи твору, фіксує їх видозміни протягом твору; визначає лад, тональність, вивчені інтервали, акорди, фактуру; музичні форми). Демонструє творчі навички: створення мелодії з використанням певних особливостей ладу, тональності, ритмічного малюнку, інтервалів, акордів, жанрових ознак тощо; дописування другого голосу чи підголоску, гармонічного супроводу; підбір мелодій по слуху.</p>
<p>Базовий (початкове)</p>	<p>Здобувач пише одноголосний диктант з рухом по акордам, хроматизмами, відхиленнями. Відчуває та фіксує ритмічні особливості – ноти з крапкою, шістнадцяті,</p>

<p>професійне спрямування)</p>	<p>прості види синкоп, тріолі, паузи тощо. Орієнтується (визначає на слух окремо і в невеликих послідовностях, визначає в музичних творах, будує та грає на фортепіано в тональності або від окремого звуку вгору та вниз): в мажорних гамах (3-х видів) та мінорних гамах (3-х видів), хроматичних, старовинних діатонічних ладах та ладах народної музики; інтервалах (діатонічних, тритонах з розв'язанням на ступенях натурального та гармонічного мажору та мінору, характерних інтервалах з розв'язанням в гармонічних ладах); головних тризвуках та їх оберненнях, зменшеному та збільшеному тризвуку з розв'язанням; домінантсептакорді (Д7) та його оберненнях з розв'язанням, септакордах VII ступеня з розв'язанням, септакорді II ступеня (II7). Співає з листа з тактуванням у розмірах 2/4, 3/4, 4/4 та 6/8 однотональні мелодії з хроматизмами, відхиленнями в тональності I ст. спорідненості, що містять ритмічні труднощі: ноти з крапкою, паузи, заліговані ноти, синкопи, тріолі, шістнадцяті у різних групах. Демонструє творчі навички: створення мелодій із включенням окремих елементів інтервалів, акордів, ритмічних груп; створення 2-го речення до даного 1-го та спів його з назвою нот; підбір акомпанементу або 2-го голосу до даної мелодії. Здобувач повинен демонструвати знання: фортепіанної клавіатури, назви октав, літерного позначення звуків, тривалостей, пауз, нот в скрипковому та басовому ключах; основних видів метру та розміру; темпів та їх позначення; паралельних, однойменних, енгармонічно-рівних та споріднених тональностей. Знає життєвий і творчий шлях видатних композиторів епохи бароко, класицизму, романтизму, модернізму, сучасності (згідно з навчальною програмою з предмету «Українська та зарубіжна музичні літератури»); аналізує музичні твори за стилем, жанром, формою, засобами музичної виразності; за фрагментом відомого музичного твору визначає його автора, жанр, назву твору, частину/розділ; характеризує образний зміст головного тематизму; проявляє знання ключових особливостей музичних жанрів та музичних форм, що зустрічаються в програмних творах, музикознавчих термінів, народнопісенної творчості; вміє зіграти чи заспівати головні теми творів, що аналізуються.</p>
<p>Поглиблений</p>	<p>Здобувач демонструє навички: запису двоголосного диктанту середнього ступеня складності, переважно поліфонічного складу з інтонаційними труднощами (стрибки по нестійких ступенях ладу, хроматизми,</p>

	<p>синкопи, тріолі, дуолі тощо, тональні відхилення і модуляції в межах першого ступеня спорідненості); гармонізації мелодії в формі періоду з використанням діатонічних акордових елементів; сольфеджування та слухового аналізу вищезазначених елементів; спів з листа одноголосного фрагменту, слуховий гармонічний аналіз уривку відомого музичного твору, обсягом від одного речення до періоду з відхиленнями та модуляціями; гри модуляційної побудови в формі періоду за даним тональним планом (гармонізувати заданий уривок мелодії або бас в обсязі одного речення та імпровізувати друге, модулююче речення; гри секвенції (одної з трьох різновидів: діатонічної, хроматичної, транспонуючої) на мотив з 2-4 акордів (4–5 ланок). Здобувач бездоганно орієнтується в хронології історичних епох, умовах формування художніх стилів та напрямків в мистецтві, професійно характеризує художні явища певної епохи як стійку систему стильових ознак. Демонструє високий ступінь музикознавчої та загальної мистецтвознавчої ерудиції, знання музичної (художньої та наукової) літератури, вільне користування професійною термінологією. Дає розгорнуті, глибоко обґрунтовані, логічно-структуровані відповіді. Володіє всіма необхідними знаннями та навичками в повному обсязі (згідно з освітньою програмою з музичного мистецтва). Має розвинуте та оригінальне музичне мислення, досконалі слухові здібності. Демонструє вільне читання з листа, безпомилкове та творче виконання гармонічних завдань на фортепіано, повне розуміння гармонічного руху в запропонованих для слухового аналізу художніх творах.</p>
IV. МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	
Підрівень	Очікувані результати навчання
Елементарний	<p>Здобувач демонструє володіння технікою гри на інструменті (співу) в межах, передбачених навчальною програмою відповідного предмету. Чисто інтонує, виконує програмні мистецькі твори з відповідним характером, розуміє всі засоби музичної виразності в ньому.</p>
Базовий (середній: загальне мистецьке спрямування)	<p>Під час гри на інструменті (або сольного співу) здобувач демонструє добре організований та відповідно розвинений виконавський апарат. Демонструє культуру звуковидобування, звукоутворення та усвідомленого інтонування на основі постійного слухового контролю.</p>

	<p>Проявляє належний рівень виконавської техніки. Втілює художній образ музичного твору з усвідомленим застосуванням визначених засобів музичної виразності. Під час гри демонструє розуміння стилістичних особливостей твору через відповідне емоційне включення та виконавську техніку. Виконує твори різного характеру, жанру, форми з усвідомленим узгодженням їх технічної та художньої складових (в межах, передбачених навчальною програмою предмету «Музичний інструмент», «Сольний спів»).</p>
Базовий (початкове професійне спрямування)	<p>Здобувач має високий технічний рівень, розвинуте музичне мислення, розуміння та втілення стильових особливостей твору; високий рівень творчого самовираження, власну інтерпретацію музичного твору, яку може обґрунтувати. Демонструє влучну характеристику тем, образного строю і стилістичних рис творів, що виконуються.</p>
Поглиблений	<p>Здобувач демонструє віртуозний технічний рівень виконавської майстерності. З однаковим рівнем професіоналізму виконує твори різних історичних музичних стилів та жанрів, зокрема поліфонічний твір імітаційного складу, твір великої форми (соната або варіації), твір вільної форми або цикл п'єс одного автора, віртуозні етюди, твори українських композиторів, твори сучасних композиторів. Добре володіє навичками виконання творів з листа.</p>
V. КОМПЕТЕНТНІСТЬ КОЛЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В МИСТЕЦТВІ	
Підрівень	Очікувані результати навчання
Елементарний	<p>Здобувач виконує програмні твори в ансамблі, хорі. Демонструє розуміння ансамблевого виконавства та ролі кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.</p>
Базовий (середній: загальне мистецьке спрямування)	<p>Здобувач виконує програмні твори у колективі (ансамблі, оркестрі, хорі) з учнями свого або інших фахів; усвідомлює загальний художній образ, характер музичного твору та роль окремої виконуваної партії у спільному результаті колективного музикування.</p> <p>Узгоджує та координує власні виконавські дії з іншими учасниками ансамблю. Демонструє розуміння своєї ролі у виконавському колективі та особистої відповідальності за спільний результат виконання.</p>
Базовий (початкове професійне)	<p>Здобувач виконує програмні твори у колективі (ансамблі, оркестрі, хорі) з учнями свого або інших фахів; має сольні партії або є концертмейстером групи; бере</p>

спрямування)	участь в обговоренні інтерпретації загального художнього образу, характеру музичного твору та ролі окремої партії у спільному результаті колективного музикування. Узгоджує та координує власні виконавські дії з іншими учасниками ансамблю. Демонструє розуміння важливості своєї ролі у виконавському колективі та особистої відповідальності за спільний результат виконання. Сумлінно готується до репетицій та виступів, підтримує учасників колективу, уникає або нівелює конфліктні ситуації.
Поглиблений	Здобувач демонструє взаємоповагу до учасників колективу, добре розуміння вимог керівника, диригента, концертмейстера групи, ініціативність в спільній роботі над програмою, швидко та якісно опановує новий музичний матеріал; має сольні партії або є концертмейстером групи. Переконаливо пропонує керівнику власну трактовку фразування або звучання своєї партії. Бездоганно виконує сольні епізоди, володіє «оркестровими складнощами». Має бездоганні навички читки з листа. Дотримується строгої дисципліни в колективі під час робочого процесу.
VI. КОМПЕТЕНТНІСТЬ З ПУБЛІЧНОГО МИСТЕЦЬКОГО ВИСТУПУ	
Підрівень	Очікувані результати навчання
Елементарний	Здобувач проявляє сміливість та готовність виступати перед аудиторією. Виступає публічно із задоволенням. Демонструє культуру публічного мистецького виступу (зовнішній вигляд, поведінка). Бере участь в шкільних концертах та конкурсах.
Базовий (середній: загальне мистецьке спрямування)	Здобувач дотримується сценічної культури у поведінці та зовнішньому вигляді. Демонструє виконавську майстерність на сцені, захоплення процесом виконання. Впевнено виступає перед аудиторією, володіє артистичною свободою та вмінням демонструвати виконавські емоції відповідно до художнього образу та авторського задуму музичного твору. Володіє сценічною витримкою, у випадку помилки не втрачає контроль над ситуацією та продовжує виступ. Бере участь в районних та міських культурних заходах – концертах, конкурсах, фестивалях, майстер-класах тощо.
Базовий (початкове професійне спрямування)	Здобувач бездоганно володіє концертною програмою, має бажання виступати на публіці, проявляє ініціативу, стресостійкість. Орієнтується в обставинах, що змінюються на сцені, швидко і спокійно знаходить вихід з

	незапланованих, форс-мажорних ситуацій. Володіє навиками конферансу, сценічною харизмою та відповідним зовнішнім виглядом. Бере участь у міських, всеукраїнських та міжнародних мистецьких заходах.
Поглиблений	Здобувач має великий досвід публічних виступів на міських, всеукраїнських та міжнародних сценах, постійну виконавську, концертну практику. Є лауреатом міських, всеукраїнських та міжнародних конкурсів. Проявляє ініціативу в організації концертних виступів, грамотному формуванні програми. Має досвід сольних концертів. Володіє навичками імпровізації, інтерактивного спілкування з аудиторією. Орієнтується в організаційних моментах мистецького заходу (афіши, програмки, обслуговування сцени тощо). Враховує специфіку аудиторії того чи іншого мистецького заходу. Отримує задоволення від публічних виступів.

Конкретні очікувані результати навчання учнів, які відображають набуття ними компетентностей, визначених освітньою програмою, **визначаються навчальними програмами з предметів.**

Зміст освітньої програми конкретизується в Річному плані роботи, який приймається педагогічною радою закладу та затверджується директором мистецької школи.

Структура навчального року затверджується наказом керівника закладу.

6. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, НАВЧАЛЬНЕ ТА ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ, ІНШІ РЕСУРСИ, ЩО НЕОБХІДНІ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗДОБУВАЧІВ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з таких компонентів:

- **Кадрове забезпечення освітньої діяльності** полягає в формуванні системи підбору педагогічних кадрів у мистецьких школах за такими критеріями: професіоналізм, відповідна фахова або педагогічна освіта, наявність педагогічних та творчих здібностей, внутрішня потреба до вдосконалення своєї фахової компетентності, високі моральні якості та професійна етика. Посаду викладача може обіймати особа, яка має фахову передвищу або вищу музичну освіту, належний рівень професійної підготовки, відповідну педагогічну кваліфікацію; яка здатна забезпечити результативність та якість своєї роботи; фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в закладі. Посаду концертмейстера може обіймати особа, яка має фахову передвищу або вищу музичну освіту, належний рівень професійної підготовки, відповідну педагогічну кваліфікацію, високий рівень володіння навчальним репертуаром. Концертмейстер повинен розуміти специфіку та прийоми супроводу виступу учнів та творчих

колективів, а також прагнути досягти творчого контакту з викладачем та учнем під час проведення освітнього процесу і концертних виступів.

- **Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності** передбачає наявність комплексу методичних матеріалів, необхідних для провадження освітнього процесу: навчального плану, навчальних програм з предметів, робочих навчальних планів з музично-теоретичних дисциплін, індивідуальних планів учнів (індивідуальна освітня траєкторія), робочих навчальних програм викладачів, репертуарних списків тощо, які відповідають змісту освітньої програми, підручників, навчальних та навчально-методичних посібників, авторських методичних розробок, методичних рекомендацій, індивідуальних завдань, збірників ситуаційних завдань (кейсів), комп'ютерних презентацій, ілюстративних матеріалів, фото-фоно- та відео хрестоматій, довідкової та іншої навчальної літератури відповідно до змісту навчальних програм, комплексів для проведення контрольних заходів (для теоретичних дисциплін) та методів і критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.

- **Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності** передбачає наявність відповідних приміщень (навчального корпусу) для провадження освітнього процесу з необхідним набором основних технічних засобів, музичних інструментів, обладнаних класів (аудиторій) для колективного музикування, приміщень для педагогічних працівників, службових та допоміжних приміщень, які забезпечені навчальними та офісними меблями, комп'ютерною технікою, використання яких передбачають навчальні дисципліни, а також підсобні (санітарно-побутові) приміщення та засоби, відповідно до типового переліку обладнання.

- **Якість освітнього процесу** полягає в здійсненні моніторингу навчально-методичного рівня проведення викладачем уроків, аналіз ефективності використання існуючих та впровадження в освітній процес різноманітних сучасних художньо-педагогічних методів, підходів та інструментів.

- **Виконання законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою** передбачає контроль в межах повноважень керівником та керівниками структурних підрозділів закладу виконання під час здійснення освітнього процесу нормативних актів щодо всебічного розвитку та функціонування української мови як державної, забезпечення ведення документації, оформлення наочності, організації та проведення творчих заходів, урочистостей, оформлення у мистецьких школах класів наочної агітації написами державною мовою, наявність символів держави.

- **Моніторинг досягнення здобувачами результатів навчання (компетентностей)** – безперервне відстеження результатів навчання учнів, їх прогнозування та коригування на основі педагогічних методів та прийомів для засвоєння учнями компетентностей, необхідних для досягнення навчальної мети. Моніторингові дослідження навчальних досягнень учнів на шкільному рівні проводяться шляхом поточного та підсумкового контролю якості засвоєння знань, рекомендаціями щодо їх проведення та передбачають

збирання первинних даних, аналіз та оцінку досягнень учнями результатів навчання (компетентностей), формування та ведення бази даних, завдань, тестів, виступів, іншого інструментарію для оцінки якості освітньої діяльності мистецьких шкіл та (або) якості початкової мистецької освіти та визначення якості та ефективності роботи педагогічних працівників. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової мистецької освіти всіх підрівнів, вчасно приймати необхідні педагогічні рішення стосовно опанування нормативного змісту та підвищення якості здобування освіти в мистецькій школі.

• **Моніторинг відвідування здобувачами уроків, передбачених робочим навчальним планом та завершення повного курсу навчання** – система заходів контролю за відвідуванням учнями уроків, виконанням навчальних планів та навчальних програм початкової спеціалізованої мистецької освіти із застосуванням різноманітних методів та форм підвищення мотивації учнів до навчання, що проводиться з метою забезпечення конституційного права громадян на здобуття та завершення повного курсу навчання в мистецькій школі.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості початкової мистецької освіти передбачають здійснення у мистецьких школах таких процедур та заходів:

- удосконалення освітньої діяльності;
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням освітньої програми - навчальних планів та навчальної програми з предмета, якістю знань, умінь та навичок здобувачів мистецької освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
 - збереження, а при можливості, збільшення контингенту учнів;
 - створення необхідних умов для підвищення кваліфікації, фахового професійного рівня педагогічних працівників;
 - забезпечення наявності необхідних ресурсів та інформаційних систем для ефективного управління та організації освітнього процесу;
 - забезпечення публічного висвітлення інформації про освітню діяльність мистецької школи.

Мистецька школа оприлюднює затверджену педагогічною радою школи Освітню програму та Робочий навчальний план на власному вебсайті або на вебсайті засновника(ів) або органу управління.